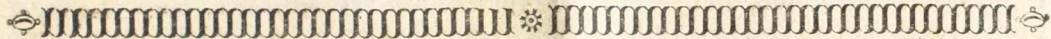

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{4}{5}$ (Április' 5-dikén) 1831

Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Lengyelország
Mértéktár 209 -- 224 lap.

NAGYBRITANNIA

Ángliának legrettentőbb radicalissa, Cobbett William-is, az ő' Political-Registerjében, a' reformplanum által, merő ministerivé lett. "Helybe-hagyom, úgymond, teljes szivemből, a' mit a' Ministerek elkövettek, és 28 esztendő után elősször, sietek nektek szózatomat adni; ámbar, éppen ezen pillantatban, némelyek azok közül, kik magokat a' nép' adójavát hízlalják, engem' üldöznek. . . A' bill, által fog menni, a' parlement fel fog bomolni, és egy újj, az újj systemából fellálló Parlement, elő-állhat october-hónapban. Nem fogunk többé békételenségről, béke-haborgatásról hallani. Ne ijedjenek meg a' Ministerek a' fond' leesésétől, hanem, jusson eszекbe a' Catham Lord' szava: "A' köz-fondok jó thermometrum: ha leesnek; bizonyosok lehetünk, hogy a' nemzet felkél; valamint megfordítva, hogy ez leül, ha amazok emelkednek."

Hogy az áng. Journálok a' lengyel dolog felett, előbbi szavok mellett maradnak, megtettzik a' következőkből. A' Times így szól: "A' lengyel tragédia, közelget a' végéhez. Ismét nemes módon adták-be a' Lengyelek az ő' protestatiójokat, és fenntartották a' világ' s' utóvilág' tsudálgolására, igasságokat. De hát mindég csak elő-postaja legyen az ő' haza-

szeretetjek és megrettenhetetlenségjek, az ő' lebukásoknak? Hát, mindég csak ára rendeltettek ők, hogy idegen sokaságtól elnyomattassanak, s' vitéz tetteiket csak saját véreikkel kelljen függetlenségjek' sirjára felírni? Kell-e Varsó' lakosainak, minekutánna ablajaikból a' fojtogató mezőt a' Weichsel' tulsó partján meglátták, a' Törökország' meggyőzője alatt Suwarrowi megszállásait megújítva szemlélni? Ezek, olyan kérdések, melyekre mi meg nem felelhetünk, és a' tsupa rólla-gondolkozás mellett, reszketünk. Ha Varsó meghódoltatódna; a' törvényszerzés és országlás más menedék-helyet találna, hogy még egyszer az ütközetek' Istenének esedezzen. De ha utóljára-is elnyomattatnának, s' városaik hamuba mennének, mezői elvadulnának: még-sem lessz az ő' ellent-állások hijjában. A' vitézek' vérenek özön-kiontatása, nem csak hadi dicsőséget, hanem politikai hasznot fog vásárolni, mely az ő' hazájoknak és a' világnak sokkal nagyobb betsben fognak állani mint-sem az élet' betse, mely feláldoztatott. . . . Megmutatták a' Lengyelek, hogy ők úgy hadakoznak, mint nemzet, nemzet ellen; nem mint földesúr ellen fellázadt alattvalók. Egy ország-lószéket, egy hadsereget, egy egész nemzetet, nem lehet rebellisnek nevezni, és

soha-sem volna szabad a' lengyel revolutio akarmelyik vezére ellen büntető-törvényt venni elő, a' nélkül hogy egy olyan nemzetek' törvényének megrontása ellen egész Európa fegyverbe ne állana. . .

A' Courier, ugyanazon tekintetben, így szól: "Talán lehet reményleni, hogy a' bátorság és hazaszeretet, mellyeket a' lengyel seregek mindjárt az első ütközetekben kimutattak, minden Lengyelt meghív, hogy magokat a' Varsót-védelméző Hérosokhoz tsatolják; úgy hogy a' megtámadók, valamint Spanyolországban, mindegyik emberben, asszonyban vagy gyermekben, egy ellenséget fognának találni. De ha az öldöklő sokaság, mellyeket Muszkaország egy nagylelkű nemzet ellen kiküldött, a' Patriotákat elnyomnak; úgy, a' heroismus, mellyet a' Lengyelek kiterjesztettek, a' frantzia nemzetben, egy maradándó ok lessz a' keserűségre és szemrehányásra az ő' Uralkodójok ellen, hogy a' semmivétél munkájának megengedte az elő-készületet; holott Lajos-Filepnek egy betsületes kinyilatkoztatása a' Tsászárt megállapodásra indította volna; és, nem adunk neki sok időt, Frantziaország' legióit sietve oda menni fogjuk látni, hogy egy hatalmat megtörjenek, mely nem állhat meg örökre. Ezen hadakozás által a' jus' és szabadság' minden principiumainak minden országban had van izenve; és, nagyon megszálnók magunkat, ha azok nem mindjárt állanának-fel az első alkalommal a' bosszúállásra, kik örvendettek volna Miklós Tsászárnak, szerentsét kívánni egy betsületes eligazításra. Lengyelország' mezeje gőzöl az ő' vitéz fíjainak vérektől; özvegyek, anyák, apák és árvák, bosszúállást kiáltanak; és egy igen kegyelmes Gondviselés nem fogja füleit bedugni az ő' esedezéseikre; ha bár egy-ideig az

ő' dolgok az erőhatalomnak kénytelen-is engedni.

A' frantzia Temps, ez' utolsó tzikkeljre így felel: "Soha-se szállott a' Courier olyan energiával a' Muszkák ellen, mint most. Tsak azt szeretnők kérdeni az ág. országlószék' felhivatali Journaljától, miért — minthogy a' frantzia nemzet' Fejeinek azt veti szemére, hogy Lengyelország' irtóztató szenvedését látván, mozdulatlan maradt — nem eresztett-ki száján tsak egy szót az ág. Kabinét' magaviselete felett; mely, legalább is, tsak éppen úgy megfásult valamint a' frantzia országlószék. Honnan van az, hogy az anglus Kabinét, mely, midőn a' Muszkák Konst.poljhoz közelgettek, mennyetföldet mozgásba hozott, oly' hideg vérrrel van azolta, hogy a' Muszkák Varsó ellen mennek? Ha Frantziaország' okoskodása Miklós Tsászárt vissza-tartóztathatta volna; tehát a' Frantziaország' és Anglia' elő-adása együtt, még-inkább végbe-vihette volna ezt a' lépést? Küldött-é a' londoni Kabinét, tsak egyetlen egy Notát is? Lépett-é tsak egy araszt is Lengyelországért? — Ezekre a' kérdésekre kellene a' Couriernak felelni.

A' Londonba érkezett tudósítások Dublinból mártz. 9-dikéig hatnak O'Connell Úr egy írást botsátott-ki az irlandi néphez, melyben ő' a' maga' teljes helybéhagyását, a' Ministerek-től javallott Parlament-reform eránt, tudokra adja és Irland' lakosait felidézi, hogy egy-ideig, az Unio' felhomlása' dolgát és minden magános haszonérdekléseket és balvélekedéseket mellőzzenek-el: ellenben, minden városban, helységben és faluban, minél-előbb gyűljenek egybe, törvényes Kérorásokat készíteni a' Parlementhez, és az országlószéket igazában és hatalmason kimondott kérelemmel keressék-meg, hogy a' tzelba vett reform' jótéteményeit Ic-

lándra-is terjessze ki; mely, tudnivaló, a' beadott bill-ben nem emlődik olyan jól mint Anglia és Shottland.

A' reform mellett tartott parlamenti Beszédök között a' shottlandi Lord-Advocat, Jeffrey, és az O'Connel Úr Beszédei a' legmegkülömböztetettebbek a' Courier szava szerént.

London, mártz. 8. — Az Alsóház mártz. 2-dikai ülésében így kezdi Hume Úr a' maga' Beszédét: "Jóllehet én tagadhatatlanul Radicalreformer-vagyok, még is meghaladta az országglószék' plánuma várakozásomat (nevetés az ellenkező padokon). — Tovább is bedughatjuk-é még füleinket a' nép' kívánságának? A' fészeföldi mostani politikai változásokra utasítanak bennünket: de, minek lehetne ezt a' változást egyébnek tulajdonítani annál, hogy a' népek' kívánságait nem hallgatták-meg annak idejében? Siketek voltak az ő' kéréseikre, mígnem az erő az uralkodókat kényszerítette a' figyelemre. Vajha kiki meggondolná a' nehéz következtetéseket, minekelőtte megpróbálna ellenállani az országglószéknek ezen rendkívül fontos alkalomnál." — Berekesztőleg, az mondja a' Beszélő, hogy Shottlandban 3000 választó helyyett, ezután 60,000 lenne. Az Alsóház tagjainak megkevesebbitését helybe-haggya, sőt csak 500-at is elégnek tartana. — Shelley Úr a' záros borough-okat siratta 'sat.

A' Felsőház mártz. 7-dikei ülésében, a' Király' öttse a' sussexi Hg., kinyilatkoztatta hozzá-állását a' Reformbillhez: de a' titkoszózatolást még, jobban meggondolja, minekelőtte szózatját adná. — Szóllottak még némellyek 's a' következő estére halasztották a' vetekedést. A' bill második felolvasása, mellyel az első szózatolás is együtt jár, mártz. 21-dikén fogna megcsinálni, nem pedig Húsvét utánra hallaszatlik; mint a' Galignani's Messenger hirdette volt. — A' Star az an-

219
tiformereknek fogamatlan próbatételeikről beszéll, mely abból állana, hogy a' Királyt nyernék-meg a' bill ellen. A' Herald azt mondja, hogy a' Király' igazi hajlandósága ki fog tetteneni, majd ha a' City a' maga' Adressét által-adja. (Ez már megcsinált, és nagy meghatározással a' Király' részéről, a' reform mellett). A' Courtjournal azt állítja, hogy egy Marquis, kinek igen nagy behatása van a' Parlemtre, és a' Ministerium' mellett fog szózatolni, Hertzegségre emeltetik. A' Courier 19 tagot számlál-elő az Alsóházban, kik már a' reform ellen beszéltek; és ezek között 15 van, kik pusztavárak (Rotten-Borough, elpusztult kastélyok) Képviselei. Az egész országban gyűléseket tartottak a' bill' kedvéért. A' birminghami unio kinyilatkoztatta az ő' 120,000-ével a' Királyt és a' Ministereket segíteni, akarmibe kerüljön (coute qui coute). Ez a' legszörnyebb változás, a' mi Európában eshetett volna.

FRANZIAORSZÁG

A' Courier mártz. 13-dikán ezt mondja: "Ma-este érkezett hivatali tudósítások jelentik, hogy Valencia tartományban és Cataloniában, felkelés ütött volna ki. A' Leon szigetbeli zendülésről is, mellyet Torrejos és az ő-hozzá állott tengeri katonák okoztak (melyről azt írták volt hogy elnyomattatott), újj megerősítések érkeztek volna. (még most-sem lehet ezt elhinni).

Páris, mártz. 14. — Lebukott végre a' Lafitte-Ministerium, a' mindennel-köz megvetés által; minekutánna az, Franciaországnak felszámlálhatatlan kárt okozott, minthogy gyengesége, az intselkedések által, mellyeket elkövetett és elnézett, a' nemzet' bizodalalmát az újj systemához és a' Királyhoz, elrontotta. Párisnak az állapotja, nehéz vád a' Ministerek ellen; szükségesnek találják Paris

őrseregét 50 ezernek lenni. Minden útzát elállottak tegnap a' Lovasok, és minden köz-épületet kaszárnává fordítottak; és, mindezek mellett-is félnek naponként a' köztársaság' kikiáltásától; ám-bár a' köztársasági felekezet, sem számára, sem politikai vagy erköltsi behatására-nézve valami.

A' Figaro azt mondja, hogy Lengyelország nem panaszolkodik többé így: "Isten magassan van, Frantziaország, távol; "hanem, panaszolkodik így: Isten, magassan van, a' frantzia országlószék igen méjjen." — Clauzel Gróf, bútsúzó Beszédét katonáihoz, midőn az afrikai frantzia hadsereget oda-hagyta mint Fővezér, így fejezte-bé: Isten hozzátok, Katonák, megfogjuk egymást látni a' Rajnál, az Alpezen vagy a' Pyrenäumoknál, ha Frantziaországnak reánk szüksége lenne. Algier, febr. 19. Clauzel Gróf. — Már ekkorig Párisba ért.

A' Journal de Paris: "Azt hirdetik, úgymond, hogy számos frantzia Katonaság-oszlopok indultak siető lépésekkel az Alpes' határszéleire. Sok, mostanában a' munkás hadseregbe kineveztetett Generálok parantsolatot vettek ma (márcz. 11) hogy 24 óra alatt az ő' commandó-postjaira (vezérlések' állásához) elútzazzanak. — A' Commerce pedig ezt mondja: "Azt állittják hogy a' frantzia országlószék vissza-húzza volna azon parantsolattját, mely az olasz kivándorlottaknak megtiltotta az Olaszországba-menetelet. — A' Revolution (Journal) szerint, Gérard Marsal elútzazott volna, hogy a' Vár (departement) és Savoye körül álló katonakordon' vezérlését által vegye.

Az Indicateur de l' Est jelenti: "A' metz-i ágyú-arsenálnak parantsolatot küldöttek, 30 ágyúpadot, 6 fontosokkal, társzekerekkel és eszközökkel együtt, nyomon elkészíteni. A' várépítés' arseuálja

(fegyvertárja) nagy munkásságban van, hogy a' várépítés-regementek' szerszámjait elkészítse. — Lafayette Gen. egyenesen megkérte volna a' Királyt kéréírásában, hogy a' belé-nemavatkozás' principiumát Olaszországban tartatná-fejn.

A' Messenger, mind azt, hogy Maison Marsal úgy beszélt volna, a' mint feljebb a' National mondá, mind-pedig azt, hogy Aponyi Gróf elútzazna, költött híreknek tartja. Nem-is fér a' Maison Marsal' finom characteréhez az a' pletykaság.

A' National jelenti: "A' spanyol kibújdosottaktól, kik különböző depot-okban Frantziaországban tartózkodnak, egyenes feleletet kérvén ára, hogy őket az idegen legióba állítanak; azt felelték hogy ők készek, vagy a' spanyol országlószék ellen, vagy együtt fogni a' dolgot Frantziaországgal, azon esetben, ha az idegek beütneek, fegyvert fogni.

Toulonból jelentik márcz. 4-dikén, hogy Barthozéni Gen. Helytartó, Algierba-érkezése után, a' Clauzel Generáltól neki által-adott Fő-Vezérséget febr. 20-dikán vette-fel. Újj expeditiót akarnak tenni Belida-ba és Medeha-ba, melytől az egész tartomány elfoglalása függ.

A' Moniteur azt mondja, hogy a' Perier Casimir Úr' Tanáts' Elölülőjővé és belső Ministerré nevezetése Sebastiani Úrtól irattatott-alá, a' többieké pedig Perier Casimir Úr által.

Az Alsókamara' márcz. 8-dikai ülésében, Agier Úr azon szomorú tudósításokról tudakozódik, mellyek Lengyelországból érkeztek, és minden szívet méjjen meghatottak. Támogatja ötet Olivier Úr; vérontási dologról van itt szó, a' Lengyelek' véréről, mely a' Weichsel' partjain gőzölög. — Sebastiani Úr azt mondja, hogy ő nyugtalanító tudósításokat kapott; hanem, a' Kamara' és országlószék méltósága ellen lenne, illy-

módon adni hírré a' hivatali tudósításokat, melyek önálló naponként bejönnek.

Márcz 9. — Gillon Úr felbontol egy javallatot, hogy a' Királynak a' Kamará' felbontása után 45 nappal szabadságában álljon a' Kamarát ismét egybegyűjteni, azon esetre, ha azt a' környületek kívánnák.

Egy Journál azt beszéli, hogy Maison Marsal a' külső Ministernek egy beszélgetést jelent-be mely ő és Metternich Hg. között esett. A' Hg. ilyen formákat beszélt: "Eddig, felhagytuk tennie Frantziaországnak a' belé-nemavatkozás' principiumát: de ideje, neki megtudnia, hogy azt Olaszországra-nézve nem szándékunk megismerni: mindenütt be fogunk mi nyomulni, valahol a' felkelés elterjedne. Ha a' beléavatkozás háborút húzna maga után, ám legyen! Inkább alá vetjük magunkat a' háború' minden viszontagságainak, mint-sem magunkat azon veszedelemnek tennők-ki, hogy a' lázadások között vesszünk-el." A' Frantzia Követ ezt a' jelentést, az itt következő okoskodással küldötte-be: "Jól tudja Uraságod, hogy ekkorig senki szívesebben nem nyilatkoztatta-ki magát a' béke' fenntartása eránt ennállam: de most meggyőződtem arról, hogy a' fenyegető veszedelemnek Frantziaországtól eltávolztatása-végett, nyomon, minekelötte még az austriai újj katonaságot rendbe-szedik, a' háború' iniciatívájához kell fogni, és egy hadsereget Piemontba vetni. "Azt veti hozzá a' Nationál, hogy Sebastiani Ur, híhető, ki fogja már most mondani szándékát, minthogy ezek a' hivatali tudósítások világosságra jöttek.

Ha a' frantzia Journálok' Jeremiádjára ügyelnénk; azt mondhatnók, hogy az egész világ mindjárt felfordúl. Nagy remülést és keserúséget hirdetnek ezek a' Berlinből legutóbb érkezett lengyel tu-

dósításokra. A' Courier' panassza pl. ebből áll: "Európa' legvitézebb nemzete megszűnt lenni; elvesztette Frantziaország a' maga' legjobb, leghívebb barátját. Véres könnyhúllatással fogja ő siratni ama' hērōsi nemzetet, melyet meg lehetett volna menteni. Már most, vége a' vakítás' idejének: Frantziaországnak saját megmenekedéséről kell gondoskodni. Most ront-ki felettünk a' zivatar. Békés állításokkal rengettek-el bennünket, azért, hogy egy nemzet' eltörlése alatt, melynek a' dolga ugyanaz, a' mely a' miénk, úgy álljunk mint bálvány: tovább várakozni holond gondatlanság volna. Az olasz Pátriótákat is a' lengyel sors találja. Jelen van az az idő, hogy Frantziaország gyermekeinek erőhatalmát felszöllítsa. Örömmel látjuk, hogy a' Departementek' pólgárjai magokban keresik az erőt és magok' meghatározását; a' mit ekkorig híjjába' vártak az országlószéktől. Társaságokat formálnak az ország' védelmére. Ezek az Eggyesületek, nem sokára betérítik Frantziaországot. A' mosel-i Pátrióták adtak a' példát; követni fogják azt a' Párišiak. Nem esméri az elenseg Frantziaországot: 2 millió embert állíthat az, a' felfegyverkezett Európa ellen ki. . . Ha az országlószék ezt a' felséges állást nem érti, és az erő' elementumait ezen hadszerető nemzet' hajlandóságában elmellőzi; úgy, a' pólgárok magok fognak magokról gondoskodni, és Frantziaország maga fogja magát megmenteni.

Az Alsókamara' márcz. 15-dikei ülésében, Baude Úr egy javallatot tett-le, a' X-dik Károly' 's ennek Maradékai' örök számkivetésére a' frantzia birodalomból; úgy hogy az, semmi szín alatt Jószágot, Titulust és pensiót ott ne szerezessen. Jószágaiknak eladattatására 6 hónap engedődjön; az elatt, kéntelenit-

senek azt eladni. Ha ez meg nem esne; úgy a' Státus fogja azokat eladni, 's fog az árára gondot-viselni, hogy azt kárpót-lásokra lehessen fordítani, mellyeket ezután a' július-napokon esett kárért kö-vetelhetnének.

A' Courrier Français, mártz. 13-dikán ezt mondja: "Ámbár egynehány Népkö-
vet azt reményli, hogy a' Kamara' el-
osztásáról letesznek; a' Kamara' ülését
el fogják halasztani, hogy rendkívülvő
esetekben mindjárt kézoél lehessen: mind-
azáltal, rendszabásokat tesznek köz-vá-
lasztásra. — Amnestiáról beszélnek min-
den politikai vétkekre-nézve, 's áról, hogy
ezután a' legnagyobb keménységet veszik
elő. Egyik extremumból az ellenkezőbe!
Mint hogy pedig valódi erő, azaz, popu-
laritas, nintsen; tehát, mesterséges erő-
höz kell nyúlni; de a' melyre, mint oly-
lyanra, nyomon rá fognak esmerni. Tsak
a' külső környület, annyi, hogy tíz ol-
yan Ministeriumot is megemésztene.

BELGAORSZÁG

Luxemburgnak a' sorsa, ezen pillan-
tatban legalább, a' Courrier szerint, mártz.
9-dikén, ez: "A' hollandus Király' Hir-
detményét és a' Sachsen-Weimar Her-
tzeget kiragasztották volt. Letépte azt
a' nép, és lábbal taposta. Maréchal Úr
feljárja a' tartományt, a' Hirdetmény' el-
terjesztése-véggett; de, minden törekedé-
se haszontalan."

A' Belge (nevü Journál) szerint, Mel-
linet Generált megfogatták mártz. 11-
dikén. Ügyláttzik a' Limburgi tartomány-
beliek panaszolkodtak ellene. Egy beszéd-
jében a' Regens el, azt hozta-fel mentő
erősségül, hogy az ő' katonái szeretik őtet.
A' Regens azt mondja neki: "Gen. Úr!
két módja van a' katonaság' hajlandósága'
megnyerésének: az első áll kemény, de
igasságos fenyték fenn-tartásában; a' má-
sik mód pedig, nekik mindent a' mit a-

karnak, megeegedni; a' nélkül hogy a'
hadi törvénnyel tsak legkissebbé-is gon-
doltak volna. Nagy gondal ki fogom nyo-
mozni, mellyik móddal élt Gen. Úr, né-
pe között."

Brüsselhől mártz. 12-dikén, a' többek
közt, ezt is írják: "Minden, a' Regensnek
szóló írás, felelet nélkül fog maradni,
ha a' vezetéke kivülről nem éppen így
van írva." Regens Úrnak," (à Mr.
le Régent = An de Heer Regent).

LENGYELORSZÁG

Varsói magános levelek 18 ezerre te-
szik a' Varsóban fekvő sebes katonák' szá-
mát. Hogy lehetne azt megegyeztetni az-
zal, hogy a' háború' kezdetétől-fogva 9000
lengyel katona holt és sebesítettett volna
meg, mindössze?

A' lengyel Zeitungban e' van: "Die-
bits-Sabalkanski Gróf Hadmarsal, vissza
adta nekünk Spendowski Óbestert, a' nél-
kül hogy helyette tserében muszka fog-
jat kívánt volna. Még-pedig azon jelen-
téssel, hogy őtet vissza adja azért, hogy
otthon jobb gondviselés alatt lehessen. A'
lábát törte neki el a' goljóbis, és a' musz-
ka Borbéjok szerentsésen vitték-végbe az
amputatiót. Geismar Gen. különösen szí-
vére vette a' megsebesedettnek a' sorsát;
mellyért mi neki köszönettel és nagy tisz-
telettel tartozunk. A' hadsereg Fővezé-
rének-is, kivel viaskodunk, igen le vagyunk
kötelezve, és bizony fogunk keresni mó-
dot, hogy neki atyafiságoson megadjuk
a' költsönt.

A' poseni Zeitungban, mártz. 15-di-
kéről, azt olvashatni: "Hiteles útazók'
beszéde szerint, kik Varsóból a' napok-
ban indultak, most ott a' terroristák u-
ralkodnak, kiket a' Generalissimus igaz-
gat, egy a' legfelső fogon vakmerő em-
ber, ki élethalállal járó viaskodásra szán-
ta-el magát. De a' varsói lakosok nem
követik ezt a' hajlandóságot, kik a' dol-

gok' régi rendit igen óhajtják vissza.

A' varsói Journál, jelenti, — mártz. 4-dikén jött egy Kurír a' nemzeti Országlószékhez Párisból; de a' vele hozott hivatali irásokat nem tudhatni még. — Varsóban, adtak már ki egy új pénz a' nemzeti tüzérrel, azaz, a' lengyel Sással és a' lithau-i kézzel, melyben kard van.

A' lengyel-lithau-i határszálon fordultak meg mártz. 2-dikán némely Krakusok, kik közül egynehányan, egész a' töltött-útig, Szczyz és Lomza között elő-nyomultak. A' Muszkák' részéről küldöttek volt Kolno-ba 1 Tisztet 150 emberrel, a' magazin' őrzésére. Alig érkezvén ezek meg, már a' Krakusok-is megjelentek mintegy 200 lóval. A' Muszkák vissza-vonultak szoros 4-szegeletű állásban, szünteleni tüzelés között; és, nem mehettek rá, hogy a' magazinból minden kegyeret és zabot elvettek a' Krakusok azonkívül a' Kolnoi 'Sidókat-is mind kifosztották. A' Krakusok sok embert vesztettek és vissza siettek az erdőbe. Az előbbi kolnoi Polgármester volt a' Krakusok' Vezére. — Nowogrodban-is megtámadták a' Krakusok a' Muszkákat; de, vissza verték őket.

A' berlini Haude' Zeitungja szerint, Chlopizki Gen., ki még az ő' sebjében fekszik, azt mondotta, hogy a' legközelebbi tsatokban már, ismét tűzbe mehet. — A' Varsóba érkezett ágyúk között egyre e' van metzve: "Én vagyok egyik a' Stoczekben elvett 11 között, a' hol a' híres Törökgyőző Geismár, Vezér volt. El ne hagyatok engem, Lengyelek, a' legutolsó lélekzetig."

A' nemzeti Országlószék az itt következő Hirdetményt botsátotta-ki a' lengyel hadsereghez, mártz. 2-dikán: "A' kegyetlen hartz, mely a' mi' ellenségünkkel kibontakozott, a' ditsőség' mezejére vezette a' nemzet' jóvát. Lengyel hartzolók! A'

Ti vitésségtek drágán vásároltatta-meg a' mi' földünkre lépett ellenséggel az ő' előmentét. A' főváros' falai alatt kevés nap alatt egyesülvén, háromszor vertétek ti vissza a' sokkal nagyobb szamu ellenséget, és nagy nyereségtek volt azok felett. A' főváros', a' nép' Képviselői' és a' nemzeti országlószék' szemei előtt szerettetek ti magatoknak örök koszorúkat. Aldanak titeket hazatokfijai 's áldják fegyverceiteket. A' Senatus, az országgyűlés' Kamarája, a' nemzeti országlószék, védelmeztetve a' ti' mejjetek, ezen megvehetetlen bátorság-bástya által, az ágyúdörgések' közepette, nyúgodalommal tanátskoztak. Elértétek ti átyáitok' vitézi tetteiknek ditsőségét, kiknek tiszteletre-méltó árnyékai, az örök ditsőség' honnyából teljes kegyel tekintenek ide-alá reátok. Megfelségesítettet általatok a' mi' nemzetünk, új fényel ékesítettet hazánk Historiája. Ditséret és ditsőség tinétek Vitéz viaskodók, ditséretet hērōsi bátorságtoknak! Jutalmat készit tinétek a' Haza, és jelenyészhetetlen ditsőséget a' Maradékok' Maradéka. Új erőlködések varakoznak reátok, új hartzok, melyek új győzödelemmel koronáznak; és a' mellyeknek gyümöltse hazátok' függetlensége lessz. Nem fogtok ti az oly' tündöklőül kezdett ösvényen el-lankadni; hanem, a' gyalázatos járom' lerázásának nemes végtárgyát feljzatni. A' köz-hóldogság, nem enged kétséget, kivált' most, midőn a' tünődésre semmi ok nints. Az egész nemzetet meglepte a' kiszabadulás' tüzes kívánsága; minden szabad gondolkozásu nemzetek kedvezésel vannak erántunk; van egy igaz Isten, ki a' jó dolgot védelmezi, 's a' hit-szégést és nyomorgatást megbosszulja; él még az öreg lengyel-virtus. Lengyel fegyverviselők! A' nép' Képviselői által választatott Országlószék, hív lévén kötelelességeihez, soha-sem vál-meg titöltek; hanem, min-

den sorsában fog osztozni ezen háborúnak. Éljen a Haza, éljen a szabadság és függetlenség!”

A' lengyel Journálokban találni, mártz. 7-dikéig, a' többek közt, ezeket: “Nem sokára állítanak még itt fel lovas kaszásokat, mivel' ezek flangérozni igen alkalmasok. Praszny'sz' vidékén-is új gyalogságot és lovasságot-is formálnak. — Diebits Hadmarsal sok lengyel fogojnak adott szabadságot. Mindegyiknek 2 aranyat adtak, és egy Hirdetményt a' Lengyelekhez, kiket abban nem szállítanak többé Rebelleseknek, hanem vitéz nemzetnek.” — Sem egyik, sem másik Félnek nem lehet még most hinni. A' varsói Journálok azt mondják a' grochow-i és bialolenkai ütközetekről, a' többek közt, hogy a' lengyel hadseregből a' háború kezdetétől-fogva 9000 ember esett és sebesítettett volna meg, kik közül 6700 a' lázáretekben volna: de az ellenség sokkal többet vesztett. A' Muszkák' hátrahagyását, koránt-sem a' nagy arviznek tulajdonítják a' varsói Journálok, mondván: “A' nagy megverettetés után emlékezetes febr. 25-dikén, mindenfelé vissza-vonult az ellenség. Azt állítják és mintha bizonyos volna, hogy egy Kurírt, melyet Diebits, Miklós Tsászárhoz indított, megfogtak volna a' Lengyelek, és a' nálla találtatott depecekben a' volna, hogy 21 Gen. (?) maradt volna a' hartz mezőn; 50 ágyú lett volna hasznavehetetlenné, és 30,000 (?) ember esett és sebesedett volna meg; és hogy a' Lengyelek mint orosz lányok, úgy viaskodtak, s ezért vonták volna vissza magokat. Bájos ezeket mind hinni.

Milosnából s a' szomszédtságból kibújdosók, erőssítik, hogy febr. 25-dikén este rendkívül nagy ijedség terjedt-el az ellenség' egész lineáján. Konstantin Nagyherczeg vezérelte ellenünk a' vasas és dra-

gonyos tartogatottakat. Ezeknek semmivé létek után, úgy megijedt ő, hogy kotsijába felkapván, elsietett a' hartzmezőről. Bialystokba ment egyidőre. — Varsónak költött megvétele, éppen olyan lármát és szomorúságot indított Londonban mint Párisban. — Wielopolski lengyel Küldöttnek nagy ebédet adtak mártz. 9-dikén a' Vasmatska-fogadóban; a' hol mintegy 150 Gentlemen jelent-meg, a' többek közt—Hobhouse, Hume, Wilks, sat.

A' berlini Zeitungokban, egy atyafiságos apologia van a' muszka hadsereg mellett. Ha, úgymond, vólt valaha nemvárt akadaj, mely egy hadsereget annak végtárgyában meggátoljon, az, a' lengyel lázadás' teljes elnyomásának megakadályoztatása. Febr. elein, a' legjobb faggyal és hóval kezdette Diebits Marsal a' táborozást; s mikor éppen győzödelme' kívánt határánál jart, a' 26 grádusnyi hideg egyszerre 5 melegség-fogra lépett (külömb-ség 31). Már más-nap, minden patak utának' leditotta jeget, minden út egyszerre elromlott; minden szánya kikopott a' hóból. Ha Diebits Marsal tsak egy napot késett volna; végképpen elvált volna fele hadseregétől.

A' Generalissimus' javallatjára, mártz. 8-dikán, a' nemzeti országlószék, az itt következő lovas Obestereket: Kamienski József, Ruttie András, Skarzynski Kasimir, Skarzynski Ambrus és Kieki Lajos, — Brigados Generálokká tette.

A' varsói Journálok, még most is (mártz. 14) beszélnek egy Vitézrend' felállításáról: “Lengyel Betsüfletlegio” nevezet alatt. Benne van még azoknak némelyikében a' varsói nemzeti gárda' adresse az Országgyűléshez; melyben az, magát ajánlja, életét és minden vagyonát feláldozni a' Hazának. — Négy Obestert: Andrychowicz, Bialinski, L. Boguslawski és Rybinski, ismét Brigados Generálokká tettek.